

TRANSPOZYCJA DYREKTYWY SINGLE USE PLASTIC DO POLSKIEGO PORZĄDKU PRAWNEGO

ALERT

LUTY 2023

3 lutego 2023 do Sejmu wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw¹ („**projekt ustawy wdrażającej**”). Proponowane zmiany wdrożyć mają europejską dyrektywę, której celem jest **ograniczenie wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko**. Chociaż sama dyrektywa Single Use Plastic² („SUP”) weszła w życie 2 lipca 2019 r., to nie dokonano jeszcze implementacji rozwiązań przewidzianych w SUP do polskiego porządku prawnego (na co był czas do 3 lipca 2021 r.³), a służący temu celowi proces legislacyjny nadal trwa.

JAKICH PRODUKTÓW DOTYCZYĆ MAJĄ ZMIANY?

Celem wdrożenia SUP jest zmniejszenie używania niektórych rodzajów produktów, przede wszystkim **produktów jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych**, które (jak wskazano w preambule SUP) najczęściej zaśmiecają plaże UE. Na gruncie ustawy wdrażającej poprzez produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych rozumie się *produkt, który w całości lub w części wykonany jest z tworzyw sztucznych i który nie został przeznaczony, zaprojektowany ani wprowadzony do obrotu, tak aby osiągnąć w ramach jednego cyklu życia wielokrotne użycie poprzez zwrócenie go w celu powtórnego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu, do którego był pierwotnie przeznaczony*. Tworzywem sztucznym jest z kolei materiał składający się z **polimeru**⁴, do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny produktów końcowych, **z wyjątkiem polimerów naturalnych, które nie zostały chemicznie zmodyfikowane**.

Wśród przykładowych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, co do których zastosowanie znajdują nowe regulacje wskazać należy na:

» pojemniki na żywność, która:

- » przeznaczona jest do bezpośredniego spożycia, na miejscu albo na wynos,
- » spożywana jest zazwyczaj bezpośrednio z pojemnika,
- » gotowa jest do spożycia bez dalszej obróbki (t.j.: przyrządzania, gotowania czy podgrzewania).

(np.: pojemnik na żywność wykonany z tworzyw sztucznych zawierający porcję gorącego lub zimnego posiłku, pojemnik na żywność wykonany z tworzyw sztucznych zawierający sosy i produkty do smarowania),

¹ <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=7F21112FE5169BCDC125894F00391017>, dostęp: 9 lutego 2023 r.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko.

³ Dyrektywa weszła w życie 2 lipca 2019 r. z 24-miesięcznym okresem przejściowym.

⁴ Tworzywem sztucznym jest **materiał składający się z polimeru** w rozumieniu art. 3 pkt 5 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, ocen, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającej dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1 ze zm.), do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny produktów końcowych, **z wyjątkiem polimerów naturalnych, które nie zostały chemicznie zmodyfikowane**.

- » pojemniki na napoje wykonane z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów (np. plastikowe butelki na wodę, czy wielomateriałowe kartony na napoje).

Warto podkreślić, że nowym regulacjom **nie będą podlegały** produkty:

- » które co prawda wykonane są z tworzyw sztucznych, ale zaprojektowane i wykonane zostały tak, że możliwe jest ich ponowne użycie do tego samego celu (np. kubki wielokrotnego użytku z tworzywa sztucznego sprzedawane w ramach systemu ponownego napełniania),
- » które nie zostały (nawet w części) wykonane z tworzywa sztucznego (np. kartonowe opakowanie na żywność, z tym zastrzeżeniem, że karton nie może zostać dodatkowo pokryty powłoką z tworzywa sztucznego),
- » wykonane z polimeru naturalnego, który nie został zmodyfikowany chemicznie⁵ (np. przetworzonej celulozy w postaci wiskozy, czy lyocellu nie uznaje się za chemicznie zmodyfikowaną, gdyż powstające polimery są niemodyfikowane chemicznie w porównaniu z wprowadzonym polimerem⁶).

ZAKAZ WPROWADZANIA DO OBROTU PRODUKTÓW Z OKSYDEGRADOWALNYCH TWORZYW SZTUCZNYCH

Dodatkowo, zakazane będzie wprowadzanie do obrotu takich produktów, które wykonane zostały z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych⁷ oraz produktów wyszczególnionych w załączniku nr 7 do projektu ustawy wdrażającej, np.:

- » kubki na napoje, w tym ich zakrętki i wieczka, wykonane z polistyrenu ekspandowanego,
- » słomki i mieszadełka wykonane z tworzyw sztucznych.

DLA KOGO PRZEWIDZIANE ZOSTAŁY NOWE OBOWIĄZKI?

Nowe regulacje adresowane są m.in. do **podmiotów prowadzących jednostkę** handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną, **w których oferowane będą produkty objęte nowymi regulacjami** – obowiązani będą oni m.in. do pobierania od nabywcy opłaty za wydany produkt i prowadzenia stosownej ewidencji. Ponadto, taki przedsiębiorca od 1 stycznia 2024 r. zobowiązany będzie **zapewnić nabywcom alternatywę** dla jednorazowych opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych, w postaci opakowań wielokrotnego użytku lub opakowań wytworzonych z materiałów innych niż tworzywa sztuczne.

⁵ Niemodyfikowane polimery naturalne w rozumieniu definicji „substancji niemodyfikowanej chemicznie” zawartej w art. 3 pkt 40 rozporządzenia [...] WE nr 1907/2006

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0607\(03\)&from=PL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0607(03)&from=PL)

⁷ Rozumianych jako materiały z tworzyw sztucznych zawierające dodatki, które pod wpływem utleniania prowadzą do rozpadu tych materiałów na mikrofragменты lub do ich rozkładu chemicznego.

Z kolei **podmioty wprowadzające do obrotu⁸ przedmiotowe produkty** obowiązane będą m.in. do: **ponoszenia corocznej opłaty⁹** oraz **właściwego oznakowania produktów¹⁰**. Ponadto, podmiot wprowadzający do obrotu opakowania na napoje, będące butelkami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów – **od 1 lipca 2024 r.** będzie miał obowiązek takiego **przymocowania** do nich zakrętek i wieczek (wykonanych z tworzyw sztucznych), że pozostaną one dołączone podczas spożywania napoju.

Ze względu na szereg nowych obowiązków przedsiębiorców, przewidzianych w projekcie ustawy wdrażającej, rekomendujemy śledzenie postępów procesu legislacyjnego.

AUTORKA

MARTA WARZAŃSKA
PRAWNIK
MARTA.WARZANSKA@WKB.PL

⁸ Poprzez wprowadzanie do obrotu rozumie się pierwsze dostarczenie produktu na terytorium kraju w ramach działalności gospodarczej, odpłatnie albo nieodpłatnie, do celów dystrybucji, konsumpcji, stosowania lub użytkowania na potrzeby własne.

⁹ Na pokrycie kosztów uprzątnięcia oraz transportu i przetwarzania odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju jak odpady powstałe z produktów, które przedsiębiorca ten wprowadził do obrotu

¹⁰ Na zasadach określonych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2020/2151 z dnia 18 grudnia 2020 r. ustanawiającym zasady dotyczące zharmonizowanych specyfikacji w odniesieniu do oznakowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w części D załącznika do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz. Urz. UE L 428 z 18.12.2020, str. 57, z późn. zm.) i zgodnie ze wzorami określonymi w tym rozporządzeniu.